

TAUSTA

Suomen Kylät ry:n toteuttaman Kyläturvallisuus 2025 -hankkeessa kehitetään kylätalojen roolia paikallisina valmiuskeskuksina, jolloin ne toimivat viranomaisten ja kunnan yhteistyökumppaneina kylien turvallisuusasioissa. Eräänä toimenpiteistä on valittujen pilottikylien kylätaloille asennettu RHA68 kyläradiot. Laitteiden käytöllä edistetään paikallisen yhteisön hyvinvointia ja turvallisuutta sekä kehitetään verkostoyhteistyötä. Samalla tuotetaan kykyä minimi johtamiskyvyn ylläpitämiseen kaikissa olosuhteissa. Kyläyhteisö voi tukea viranomaisten tilannekuvan muodostamista häiriötilanteissa. Kylätalo voi tarvittaessa ja sovittaessa toimia myös Vapepan johtopaikkana erilaisissa viranomaisia tukevissa tehtävissä tai paikallisena evakuoitikeskuksena. Kyläradiion käytössä tukeudutaan sovituin osin Vapepa koordinaation hakemiin radiolupiin ja sovelletaan Vapepan radioviestinnän ohjeita. Vapepa-toiminnan ulkopuolella seurataan radiotaajuuksien käytössä kulloinkin voimassa olevia Traficom radiotaajusmääräyksiä.

VIITEDOKUMENTIT

- Traficom radiotaajusmääräykset 4AD2022M ja 15AT2022M; kaikki kyläradioasemat
- Traficom määräaikainen radiolupa PMR2007128 (voimassa 31.3.2027 asti); sovitut pilottiasemat
- Vapepa keskustoimikunnan kokous 1-2022: 7.5 Kyläradiotoiminta ja kylätalot Vapepassa
- Vapepa – Vapaaehtoisen viestiopas 2017
- Vapaaehtoinen pelastuspalvelu – Puheohje 11.12.2007

KYLÄRADIOTOIMINNASSA KÄYTETTÄVÄT RHA68 KANAVAT/TAAJUUDET

Ensisijaiset kyläradiion toiminnassa käytettävät kanavat ja niiden käyttöperiaatteet:

- ✓ **Kanava 12.** (Ficora 16; 71.100MHz) kyläradiion kutsu/päivystyskanava jolla toteutetaan yhteyskokeilut ja avataan yhteys
- ✓ **Kanava 11.** (Ficora 15; 71.050MHz) kyläradiion puhekanava, jolle siirrytään toimimaan yhteydenmuodostuksen jälkeen
- ✓ Em kanavien ollessa varattuja voidaan siirtyä muille luvista vapautetuille tukiasemakäytön salliville kanaville: 23 (Ficora 18; 68.375 MHz), 24 (Ficora 19; 71.175MHz), 25 (Ficora 20; 71.750MHz) ja 26 (Ficora 21; 71.900MHz).
- ✓ Kaikki em. kanavat on varattu harrastus- ja työyhteyskäyttöön ja niillä saattaa olla muita käyttäjiä yhtäläisin oikeuksin. Noudattamalla johdonmukaisesti liikennekuria vältetään turhat häiriöt.

VAPEPA-TOIMINNAN LUVASSA MÄÄRITELLYT RHA68 KANAVAT/TAAJUUDET

Ensisijaiset kyläradiion toiminnassa käytettävät kanavat ja niiden käyttöperiaatteet (sovitut pilottiasemat):

- ✓ **Kanava 17.** (Ficora 17; 68.225MHz) kyläradiion kutsu/päivystyskanava jolla toteutetaan yhteyskokeilut ja avataan yhteys
- ✓ **Kanava 15.** (Ficora 3; 68.425MHz) kyläradiion puhekanava, jolle siirrytään toimimaan yhteydenmuodostuksen jälkeen

Muiden luvassa määriteltujen kanavien yhteiskäytöstä sovitaan tarvittaessa kanavien ensisijaisten käyttäjien kanssa: kanava 13. (Ficora 1; 68.100 MHz) Tiepalvelu sekä kanavat 14. (Ficora 2; 68.300MHz) ja 16. (Ficora 4; 68.525MHz) Autourheilu.

LIIKENNEKURI

Liikennekurin tavoitteena on radioliikenteen selkeys ja tehokkuus. Liikennekuriin kuuluu, että

- toisen radioaseman liikennettä ei keskeytetä muuten kuin hätäliikenteen vuoksi.
- lähetettävä viesti valmistellaan etukäteen mahdollisimman lyhyeksi.
- käytetään asiallista kieltä myös viestiliikenteessä.
- kuunnellaan viestiverkossa vain ennalta sovittuja kanavia ja puheryhmiä.
- noudatetaan sopivin osin Vapepan puheohjetta ja muita radiokaluston tai taajuusalueen viestitystä koskevia viestiliikenneohjeita.

OTE RADIOTAAJUUSMÄÄRÄYKSISTÄ RHA68 KYLÄRADIOASEMIEN OSALTA

Kanavaryhmä A: max 15W ERP, tukiasemat ⁽¹⁾ luvanvaraisia, yhteiskäytöstä sovittava käyttäjien kesken				
RHA68 kanava	Ficora kanava	Taajuus MHz	Käyttötarkoitus	Huomioitavaa kyläradiokäytössä
13	1	68.100	Tiepalvelu	VAPEPA luvilla; yhteiskäytöstä sovittava
14	2	68.300	Autourheilu	VAPEPA luvilla; yhteiskäytöstä sovittava
15	3	68.425	VAPEPA	VAPEPA luvilla
16	4	68.525	Autourheilu	VAPEPA luvilla; yhteiskäytöstä sovittava
17	17	68.225	VAPEPA	VAPEPA luvilla
Kanavaryhmä E: max 25W ERP, tukiasemat ⁽¹⁾ sallittuja tietyin rajoituksin ⁽²⁾				
RHA68 kanava	Ficora kanava	Taajuus MHz	Käyttötarkoitus	Huomioitavaa kyläradiokäytössä
11	15	71.050	Harrastus- ja työyhteydet	Puhekanava
12	16	71.100	Harrastus- ja työyhteydet	Kutsukanava
23	18	68.375	Harrastus- ja työyhteydet	Varakanava
24	19	71.175	Harrastus- ja työyhteydet	Varakanava
25	20	71.750	Harrastus- ja työyhteydet	Varakanava
26	21	71.900	Harrastus- ja työyhteydet	Varakanava
⁽¹⁾ Mikäli asema (eli lähetin, lähettimen teholähde ja lähetysantenni) ei kykene liikkumaan yhtenä kokonaisuutena ja samanaikaisesti lähettämään, katsotaan kyseessä olevan tukiasema.				
⁽²⁾ Kanavia 15, 16 ja 18-21 ei saa käyttää 10 kilometriä lähempänä Venäjän, Ruotsin tai Norjan valtakunnanrajaa. Tukiasemakäytössä lähetysantennin ollessa yli 5 metrin korkeudella maanpinnasta näitä kanavia ei saa käyttää 40 kilometriä lähempänä Venäjän, Ruotsin tai Norjan valtakunnanrajaa.				

Viestiminen kyläradiossa Vapepan puheohjeen mukaisesti

- Radioissa on päivystysvalmiudessa valittuna kanava 12, jolla voidaan toteuttaa myös lyhyet yhteyskokeilut.
- Varsinaista viestintää varten siirrytään kanavalle 11.
- Liikenteen alkaessa sanotaan, ketä kutsutaan ja kuka kutsuu.
- Liikennevuoro vaihtuu, kun lähetys loppuu.
- Vastattaessa ensimmäisen kerran sanotaan, kenelle vastataan ja kuka vastaa.
- Saman liikenneparin viestitystä jatkettaessa sanotaan jokaisen liikennevuoron alussa vain, ketä puhutellaan.
- Viestin ydinkohdat toistetaan, jotta vasta-asema varmistuu, että viesti on kuultu oikein.
- Vastattaessa myönteisesti tai lopetettaessa liikennöinti sanotaan vain oma kutsu.
- Liikenteen aloittanut asema myös lopettaa liikenteen.